Definities criteria t.b.v. waarderen scenario's Sociaal Domein

Algemeen geldende criteria

1. Mate van Eigen koers bepalen/ eigen regie

De mate waarin je zelf beslist hoe je je leven vorm geeft. Ook als je afhankelijk van hulp bent, is er een mate waarin je zelf bepaalt hoe en door wie je de hulp ontvangt.

- De zorgbehoevende beslist (voor zover mogelijk) over de eigen zorg.
- De wens van de burger is leidend in het zorgtraject
- Het maken van bewuste keuzes die passen bij jouw doelen en waarden.
- Zelf verantwoordelijkheid nemen voor je gedrag en de uitkomsten daarvan.
- Leerlingen of studenten krijgen de vrijheid en verantwoordelijkheid om (voor zover mogelijk) te bepalen hoe ze leren
- Inwoners hebben zelf de touwtjes in handen en overheid ondersteunt waar nodig

2. Zelfredzaamheid

Denk aan het vermogen van een persoon om op eigen benen te staan in de samenleving, indien nodig met passende hulp. De mate waarin je fysiek en psychologisch gezond bent beïnvloeden hoe vrij je jezelf kunt bewegen in de samenleving. Een hogere zelfredzaamheid kan ook (indirect) invloed hebben op je vermogen om mee te doen of de mate waarin je eenzaam bent.

- Mate waarin je afhankelijk van hulp bent
- Mate van financiële weerbaarheid van inwoners
- Mate van financiële vaardigheden/ handelingsbekwaam
- Mate van financiële vaardigheden, positie (inzicht), onbezorgdheid
- Mate van geletterdheid
- Mate van het begrijpen en spreken van de Nederlandse taal
- Nieuwkomers worden meegenomen in de samenleving
- Zelfstandig of met gepaste hulp thuis kunnen blijven wonen
- Binnen de maatschappij is voldaan aan de voorwaarden om actief mee te doen aan de samenleving

3. Mate van eenzaamheid

Alleen en eenzaam zijn is niet hetzelfde. Iedereen heeft andere voorkeuren als het gaat om sociaal contact. Zo spreekt de een vaak af met verschillende personen en heeft de ander enkele goede vrienden. Het verschil tussen je wensen qua sociaal contact en mate waarin aan deze wensen wordt voldaan is de eenzaamheid die een persoon ervaart. Eenzaamheid kan ook ervaren worden als een persoon voldoende sociale contacten naar zijn/haar zin heeft en toch een leegte voelt.

- Het vermogen met anderen in de samenleving contact te maken
- Als persoon ervaar je juiste balans tussen samen en alleen zijn
- Niet verbonden voelen
- Gebrek aan sociale relaties (familieleden, vrienden, kennissen)
- Sociaal isolement
- Gevolgen; negatieve gevoelens van leegte, verdriet, angst, zinloosheid, lichamelijke/psychische klachten

4. Kracht vd samenleving

De mate waarin inwoners elkaar helpen, naar elkaar omzien. En de mate waarin inwoners samenwerken met professionals. De mate waarin ze met elkaar 'het juiste' doen, doen wat nodig is in wijken/buurten/ mensen in die wijken en buurten.

- Mate van beschikbaarheid informele netwerk:
- Mensen in de samenleving staan naast elkaar i.p.v. tegenover elkaar
- Sociale controle
- sociale cohesie in wijk/buurt
- Mate van verbindingen in de buurt/dorp tbv algemene voorzieningen –gericht op omgeving
- mate van samenwerking tussen profs, informeel netwerk en inwoners met doel signalen/ trends te koppelen om passende voorzieningen en diensten te kunnen organiseren.

- Mate van tolerantie ten opzichte van elkaar (denk aan LHBTIQ, verwarde personen, ouderen met dementie, GGZ-cliënten, mensen met verstandelijke beperking, vluchtelingen …)

5. Mate van beschikbaarheid en effectiviteit professionele netwerk

Voldoende aanwezigheid van professionals. En de mate waarin de professionals doen wat nodig is en werkt. Dus dat hulp werkt en past bi de ontvanger en/of dat problemen verminderen. Dat doen ze door

- Bereikbare zorg
- Zorgprofessionals staan met elkaar in contact, delen kennis en werken samen om hulpvragen zo goed mogelijk te beantwoorden, samen te werken met inwoners en vrijwilligers, buiten de gebaande paden durven gaan.

6. (naar 2)

7. Gezonde leefstijl

Een gezonde leefstijl verwijst naar gewoontes en gedragingen die bijdragen aan een goede fysieke, mentale en sociale gezondheid. Zoals:

- Voldoende bewegen
- Kwaliteit van leven, de mate waarin je geniet van je leven
- Gezonde voeding
- Voorkomen/verhelpen overgewicht
- Voldoende ontspanning
- Een drugs- en rookvrije samenleving
- Geen alcoholmisbruik
- Weinig stress en het vermogen om op gepaste wijze om te gaan met de stress die ervaren wordt

8. Mate van aanwezigheid van voorzieningen

Voorzieningen zijn faciliteiten, infrastructuren of diensten die beschikbaar worden gesteld om te voldoen aan de behoeften van mensen in een bepaalde omgeving. Ze kunnen zowel publiek als privaat zijn en zijn bedoeld om het dagelijks leven gemakkelijker en aangenamer te maken.

- In de omgeving zijn mogelijkheden om (buiten) te spelen en elkaar te ontmoeten
- Winkels liggen op een bereikbare afstand
- In de omgeving is er de mogelijkheid om op verschillende manieren vrije tijd te besteden en sociale activiteiten te ondernemen. Denk aan bioscoop, restaurant of een park.
- Mogelijkheden om te sporten, ontmoeten, spelen zijn bereikbaar en betaalbaar
- Laagdrempelige, gratis activiteiten voor inwoners en specifieke groepen

9. Meedoen

Dit betekent dat mensen in staat moeten worden gesteld om sociale contacten te onderhouden, zelfstandig te functioneren en deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten, ongeacht eventuele beperkingen.

- Deelnemen aan de samenleving (vrijwilligerswerk of buren-, vrienden-, familiehulp)
- Inwoners leveren een actieve bijdrage
- Arbeidsparticipatie
- Vrijwilligerswerk
- Sociaal netwerk
- Sporten

10. Mate van problemen

Een probleem is een verschil tussen de huidige en de gewenste situatie. Hoe groter het verschil, hoe groter de problemen. Zowel persoonlijk als binnen de samenleving kan hier sprake van zijn. Problemen kunnen zich vormen rond financiën, (fysieke en psychologische) gezondheid, regelgeving en andere zaken.

- Veroorzaakt door verschillende doelgroepen (ouderen, jongeren, verwarde personen, …)

11. Beschikbaarheid geschikte woningen

Iedereen verdient een passende woonomgeving. Dit betekent dat de woning (voor zover mogelijk) aansluit op de behoefte en de zelfredzaamheid van een persoon. Zo is een geschikte woning anders voor een alleenstaande met een lichamelijke handicap dan voor een gezin van vijf personen. Daarnaast heeft de een meer behoefte aan een supermarkt in de buurt dan een ander. Een geschikte woning is een woning waarbij de zelfredzaamheid van een persoon aansluit op de voorzieningen in de woning en omgeving.

- Dat alle inwoners een dak boven hun hoofd hebben.
- Nieuwe woningen worden gebouwd binnen de kaders duurzaamheid en oudere woningen worden waar nodig duurzamer gemaakt
- Een geschikte woning voldoet niet aan alle wensen van een persoon, maar wel op zijn minst aan de noodzakelijke vereisten.

Lijn 2. Veilig Opgroeien

Gezonde start

Het creëren van een omgeving waarin kinderen zich fysiek, emotioneel, en sociaal optimaal kunnen ontwikkelen, zonder blootgesteld te worden aan vormen van mishandeling, verwaarlozing of huiselijk geweld.

- Kinderen moeten beschermd worden tegen lichamelijke en emotionele mishandeling.
- Toegang tot voeding, kleding, onderdak en gezondheidszorg is essentieel.
- Liefde, aandacht en emotionele steun zijn cruciaal voor een goede ontwikkeling.
- Gezonde gewoontes zoals goede voeding, voldoende beweging en slaap dragen bij aan een gezonde start

Stabiele thuissituatie

- Een schoon, stabiel en goed onderhouden leefmilieu biedt veiligheid.
- Ouders moeten betrokken zijn bij het welzijn en de ontwikkeling van hun kind.
- Stabiliteit en structuur, zoals duidelijke grenzen en regels, bevorderen sociale veiligheid.
- Gezinnen moeten hulp zoeken en ontvangen bij problemen zoals psychische uitdagingen of financiële stress.
- Ruimte om emoties te uiten en zonder angst zichzelf te zijn, draagt bij aan stabiliteit.

Startkwalificatie

- Toegang tot educatie is essentieel voor de ontwikkeling en toekomstkansen van kinderen.
- Kinderen moeten een omgeving hebben die leren en persoonlijke groei stimuleert.
- Ondersteuning vanuit instanties en het gezin helpt kinderen om hun kwalificaties te behalen en vaardigheden te ontwikkelen.
- Een stabiele thuisbasis draagt bij aan het succesvol behalen van een startkwalificatie.

Lijn 3. Beschermd thuis

Beschermd thuis richt zich op het creëren van een veilige en stabiele omgeving voor kwetsbare groepen zoals mensen met psychische aandoeningen (GGZ) en dak- en thuislozen. Het doel is om deze groepen te ondersteunen bij herstel, zelfredzaamheid, en sociale integratie.

- **Veilige omgeving:** Bescherming tegen risico's zoals uitbuiting, geweld, of terugval in crisissituaties.
- **Toegang tot zorg:** Integrale ondersteuning door GGZ-diensten, maatschappelijke opvang, en verslavingszorg.
- **Herstelgericht:** Bevordert stabiliteit en begeleidt bij het opbouwen van een onafhankelijk leven.
- **Preventie van dakloosheid:** Voorkomen dat individuen zonder passende woonruimte komen te zitten door tijdige interventies.
- **Inclusie:** Creëren van mogelijkheden voor sociale participatie en re-integratie.

Lijn 4. Integratie en vluchtelingen

Startkwalificatie halen

Een startkwalificatie is in de ogen van de Nederlandse overheid Een startkwalificatie is een MBO-diploma minimaal op niveau 2, een havo– of een vwo-diploma. Een vmbo-diploma is dus nog geen startkwalificatie. Werkgevers weten hierdoor

wat ze aan jou hebben en welke kennis, kwaliteiten en vaardigheden jij hen kan bieden. het minimale onderwijsniveau dat nodig is om serieus kans te maken op duurzaam geschoold werk in Nederland.

Taakstelling behalen

Een door de overheid vastgestelde verplichting voor gemeenten om een bepaald aantal statushouders (vluchtelingen met een verblijfsvergunning) jaarlijks te huisvesten en te ondersteunen bij hun integratie.

- Gemeenten krijgen een taakstelling gebaseerd op hun grootte en capaciteit.
- De taakstelling richt zich op huisvesting, toegang tot onderwijs, werk en inburgering.
- Het doel is snelle integratie en een stabiele leefomgeving voor statushouders.
- Bij niet-naleving kan de Rijksoverheid sancties of hulp bieden.
- Het bevordert een evenwichtige verdeling van verantwoordelijkheid over het land.

Lijn 5. Dagelijkse basis op orde

Hoeveelheid mensen met schulden

Het aantal personen of huishoudens die kampen met problematische schulden en daardoor moeite hebben om essentiële uitgaven zoals huur, boodschappen en energie te betalen. Het oplossen van deze schuldenproblematiek is een belangrijke stap naar financiële stabiliteit en sociaal welzijn.

- Veel huishoudens kampen met betalingsachterstanden en problematische schulden.
- Schulden veroorzaken stress, gezondheidsproblemen en sociale belemmeringen.
- Gemeenten bieden hulp via schuldregelingen, budgetbeheer en coaching.
- Preventie richt zich op vroegsignalering en financiële educatie.
- Financiële stabiliteit is essentieel voor een stabiele leefomgeving.